

Handläggare
Gunilla Olsson
Telefon: 0850823678

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2021-01-28

Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Sveriges nationella minoriteter omfattas av minoritetslagens grundskydd som innebär skydd av språk och kultur, rätten till information och delaktighet i frågor som berör minoriteten. Utöver grundskyddet finns ett förstärkt skydd i så kallade förvaltningsområden. Stockholm är förvaltningskommun för sverigefinnar, samer och tornedalingar. Regeringen gav den 20 november 2019 Sametinget i uppdrag att utarbeta ett samlat handlingsprogram för bevarande av de samiska språken. Syftet med uppdraget är att främja möjligheten för de samiska språken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Stockholms stad hör till de remissinstanser som kulturdepartementet har gett möjlighet att yttra sig om förslaget. Den övervägande delen av åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet rör sådant som inte hör till stadsdelsnämndens verksamheter och ansvarsområden.

Bakgrund

Regeringen gav den 20 november 2019 Sametinget i uppdrag att utarbeta ett samlat handlingsprogram för bevarande av de samiska språken (nordsamiska, sydsamiska, lulesamiska, umesamiska, och pitesamiska). Syftet med uppdraget är att främja möjligheten för de samiska språken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Uppdraget redovisades den 4 september 2020. Stockholms stad hör till de remissinstanser som Kulturdepartementet har gett möjlighet att yttra sig om förslaget. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har utsetts till en av kommunstyrelsens remissinstanser.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för ekonomi och upphandling

Ärendet

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) innehåller bestämmelser om nationella minoriteter, nationella minoritetsspråk, förvaltningsområden och rätten att använda minoritetsspråk hos förvaltningsmyndigheter och domstolar. Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. I språklagen (2009:600) anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Alla nationella minoriteter omfattas av minoritetslagens grundskydd som innebär skydd av språk och kultur, rätten till information och delaktighet i frågor som berör minoriteten. Den svenska minoritetslagstiftningen syftar till att skydda de nationella minoriteterna, att stödja och skydda deras språk och kultur och stärka minoriteternas möjlighet till inflytande. De nationella minoritetsspråken, som är en del av det svenska kulturarvet, ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk. Grundskyddet i lagen handlar om att synliggöra, stärka och utveckla de nationella minoritetsspråken så att de förblir levande språk och att skydda minoriteternas fortlevnad i Sverige.

Utöver grundskyddet finns ett förstärkt skydd i så kallade förvaltningsområden. Stockholm är förvaltningskommun för sverigefinnar, samer och tornedalingar. Inom förvaltningsområdet har minoriteten rätt till förskola och äldreomsorg helt eller delvis på sitt minoritetsspråk samt rätt att använda sitt minoritetsspråk i sina kontakter med kommunen där den enskilde är part eller ställföreträdande part i ett ärende, om ärendet har anknytning till förvaltningsområdet.

Även andra lagar fastställer de nationella minoriteternas rättigheter. Ett exempel är socialtjänstlagen som slår fast att kommuner ska verka för att det finns tillgång till personal som talar finska, meänkieli och samiska där det behövs för omvårdnaden av äldre personer. Ett annat exempel är skollagen som slår fast att en elev som tillhör någon av de nationella minoritetsgrupperna ska kunna få modersmålsundervisning i sitt nationella minoritetsspråk. Även förskolan ska erbjuda barn modersmålsstöd.

Regeringen och riksdagen har ansvaret för att säkra de rättigheter den samiska individen har till sitt språk och sin kultur. Enligt sametingslagen har sametinget ansvar för att fastställa mål för och leda det samiska språkarbetet samt bidra till utvecklingen av de samiska språkens användning.

Regeringen gav den 20 november 2019 sametinget i uppdrag att utarbeta ett samlat handlingsprogram för bevarande av de samiska språken (nordsamiska, sydsamiska, lulesamiska, umesamiska och pitesamiska). Syftet med uppdraget är att främja möjligheten för de samiska språken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Som skäl anger regeringen bland annat att det är nödvändigt att fortsatt vidta åtgärder för att vända den pågående språkbytesprocessen i Sverige.

En stor del av åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet handlar om en fungerande utbildningskedja från förskolan till högskola och universitet. De delar av handlingsprogrammet som rör förskola, grundskola och gymnasium har redan tidigare remitterats.

Den övervägande delen av åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet rör sådant som inte hör till stadsdelsnämndens verksamheter och ansvarsområden. Förskolan tillhör stadsdelsnämndens ansvarsområde, men åtgärdsförslagen rörande förskolan har redan varit ute på remiss och tas därför inte upp i detta remissvar.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen har inga invändningar mot förslaget till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Alex Baena
avdelningschef

Bilaga

Remissunderlaget - Sametingets förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2021-01-12
Alex Baena, avdelningschef	2021-01-12